

Tibetaneren

Et magasin fra HimalPartner

Nr. 5/2017 Årgang 79

Del Jula Di!

HimalPartner
www.himalpartner.no

Kontonummer 3000 15 47107
VIPPS: HIMALPARTNER #15521

HimalPartner (tidl. Tibetmisjonen), startet 19. november 1938, bygger på Bibelen og Den evangelisk lutherske bekjennelse. Formål: "Gjennom ord og tjeneste å bringe evangeliet til tibetane, nepalere og andre folk i Himalaya-regionen." Utsendingene er engasjert i administrasjon, helsearbeid, undervisning, jordbruk, kraftutbygging, samt distrikts- og industriutvikling. "Himal" betyr fjell på nepali og sanskrit-relaterte språk.

HIMALPARTNER:

Postadresse:
Postboks 6646,
St. Olavs Plass, 0129 Oslo
Besøksadresse:
Linstowgate 3, 0166 Oslo
Telefon: 22 76 90 10
E-post: post@himalpartner.no
www.himalpartner.no
Organisasjonsnummer: 952555103
Bankgironummer: 3000 15 47107

HimalPartners Styre og Administrasjon:

Landsstyrets leder: Arne Kjell Raustøl
Administrasjon:
Heidi Westborg Steel, generalsekretær;
Line Konstali Informasjons – og Innsamlingsleder;
Lene Birgitte Bjølverud-Rødningsby, økonomi- og administrasjonsleder;
Silje Gunnlaug Yun Eng, prosjektrådgiver;
Ingunn Røse Høybråten, ungdomsarbeider og administrasjonskonsulent og Peter Grubyi, prosjekt-koordinator, og Bethel Margareta Hamrin, prosjektkoordinator (vikar).

Utsendinger

Nepal: Solveig Abelson Midtgarden, Ellen og Calle Wahlström
Kina: 4 utsendinger

Tibetaneren:

Ansvarlig redaktør: Line Konstali
Opplag: 2.900
Abonnementspris: Gratis
Forsidefoto: Silje Gunnlaug Yun Eng
Grafisk design og trykk: Grøset

LEDER

Line Konstali,
Informasjons –
og Innsamlingsleder

Å leve tett på håpet

Det er lys i mørket. Gjenreise i ruinene. Dette er mitt inntrykk etter å ha besøkt Nepal for første gang.

En morgen banket landkoordinator Solveig på døren og vekket meg. – Kom og se utsikten nå! Det er ikke så ofte vi opplever å ha så god sikt.

Jeg gned søvnen ut av øynene, kledde på meg og gikk opp til taktterrassen.

Utsikten mot Himalaya-fjellene var helt spektakulær! Jeg ble stående og bare suge inn synet av de vidunderlige fjellene som ruvet langt borte i horisonten. Under hele oppholdet hadde tykk tåke skygget for synet av de mektige fjellene. Nå viste de seg fra sin aller beste side.

Noe av det vakre med Kathmandu er at byen er omringet av spektakulær og vakker natur. Således er den ganske lik de fleste norske byer. Den er en mangfoldig og kontrastfull by. Byen er både vakker og stygg til samme tid. Du kan være vitne til ekstrem fattigdom og ekstrem rikdom. Og så er det alle luktene, smakene, menneskene og fargene. Det tar tid å fordøye alle inntrykkene. Byen er både gammel-dags og moderne, og dette henger egentlig helt greit i hop!

Nepal er rik på naturressurser og det kunne jeg se på min vei til Tansen og Butwal. Spektakulære fjelltopper, trapper på trapper med risdyrking og mennesker som jobber hardt og møysommelig. Hver gang vi stoppet for å hilse på noen, hadde de alltid tid til en prat. De var mer enn villige til å vise oss måten de arbeidet på. Hardt kroppsarbeid er de vant til. Dette er åpenbart en del av hverdagen.

Og det som kanskje gjorde sterkeste inntrykk var den dagen vi besøkte en landsby som fortsatt lå i grus etter jordskjelvet. Mursteiner, støv, steiner, planker og grus lå fortsatt i hauger flere steder i gatene og ga en trist påminnelse om alle hjemmene som var rasert. Midlertidige teltlignende hus laget av tynne blikkplater var fortsatt i bruk.

Men så var det alle de glade barna som løp rundt med skoleuniform og lekte. De lo, hoppet hoppetau og kastet ball til hverandre. 3 smilende jenter hadde oppdaget kameraet jeg hadde rundt halsen og de stilte seg opp. Kroppsspråket var ganske tydelig: ta bilde av oss!

Det var helt utrolig å være vitne til de håpefulle og glade barna som lekte i ruinene.

VI TAKKER OG BER FOR...

- Vi ber for Fred og Forsoningsarbeidet i Sunsari og Rupandei. Vi takker for alle de gode resultatene og ber om fortsatt fremgang i områdene ved grensa til India.
- Vi takker for pengene som er innsamlet dette året.
- Vi ber for frivilligheten. Alle menneskene som stiller opp og jobber gratis for at HimalPartner kan fortsette å være Guds redskap i Himalayaregionen.
- Vi ber for situasjonen til kristne i Nepal.
- Vi ber for sjelesorgsenteret Bethesda som er i en omfattende endringsprosess.
- Vi takker og ber for Tsutrimis prosjekt og alle nomadene i det tibetanske området.
- Vi takker og ber for avtalen med Knarvik VGS, som går ut på at vi sammen skal fornye yrkesskolen i Butwal (BTI)
- Vi takker for året som avsluttes, og ber for det nye året som kommer.
- Vi ber for alle barna i Nepal. La dem få en god oppvekst!

Kjære leser

Barnet på jordgolvet

For 20 år sidan hadde eg mitt første møte med Nepal. Det var eit møte med eit fantastisk folk, ein like fantastisk natur, med fattigdom, livsglede, søppel og elendighet, framtidstru og gjestfrihet. Det som gjorde mest inntrykk, var møtet med barna. Eg hugsar eit barn vi møtte i Butwal, ein ganske nyfødd baby som var sjuk, bleik, full av blemmer og brune flekkar i huden. Og ei mor som stod der med barnet sitt, fortvila over den vanskelege situasjonen. Kontrasten kan ikkje bli større til mitt eige liv. Friske barn, jobb, fridom, likestilling, likeverd... Eg trur vi alle som har sett litt av ei anna verd enn den vi vankar i til dagleg, aldri heilt klarer å leggja frå oss dette opprivande, krevjande spørsmålet – kvifor er det slik? Kvifor er verdas ressurser og muligheter så skeivt fordelt? Og korleis skal vi ta – og visa – ansvar for det? I desember blir dette kanskje ekstra synleg, i vår vestlege kjøpefest, i vår velstand og vår lukke.

Eg blir aldri lei av å løfta fram dette at Gud kom til oss som eit sårbart og hjelpelaust barn. Det er bodskap med sprengkraft både for familien i Butwal og familien i Bærum. Det vesle barnet lærer oss at Gud er saman med oss, at liten er stor og stor er liten, at verda blei snudd på hovudet då himmelen kom til jorda. Det uventa, det provoserande, det frigjerande. Dette er formidla på ein strålende måte av Ylva Eggehorn i salmen vi har på nr. 364 i salmeboka vår. Kanskje får vi denne jula eit nytt blikk på Jesus? Og eit fornya blikk på både vårt eige liv og livet til alle menneska i verda som treng oss?

Så kom du da til sist, du var en fremmed, en sagnfigur man nok har snakket om, så mange hadde laget bilder av deg, du sprengte alle bilder da du kom! Vi tok deg frekt til inntekt for vårt eget og flagget med ditt navn i krig og fred, vi bygde katedraler høyt mot himlen, men du gikk hele tiden lengre ned.

Du er et barn som ligger på et jordgulv, du fryser om vi ikke griper inn. Du tar på syke kropper, hater urett og byr de elskende på moden vin. Du stiger ut av alle tomme graver, du er en vind som varsler: det blir vår! Du kommer som en flyktning over fjellet, du følger oss dit ingen annen når.

Du er den sang om livet som jeg glemte, den sannhet jeg forrødte dag for dag. Jeg svek meg selv; det speilet som jeg glemte, har dine dybder, dine ansiktsdrag. Kom nærmere, og bli hos meg! Det mørkner, og kanskje lysner det igjen på ny. Ditt liv skal bære meg; jeg hører trosten, som synger dagen inn før morgengry.

Du er den sang om livet som jeg glemte, den sannhet jeg forrødte dag for dag. Jeg svek meg selv; det speilet som jeg glemte, har dine dybder, dine ansiktsdrag. Kom nærmere, og bli hos meg! Det mørkner, og kanskje lysner det igjen på ny. Ditt liv skal bære meg; jeg hører trosten, som synger dagen inn før morgengry.

Marita Børke Åtland,
Sogneprest for Den Norske Kirke

INNHold

NEPAL

- 4-5 | Kristen i Nepal
- 6 | Jentene som bygger Nepal
- 7 | Lederseminar i Butwal + kalender
- 10-11 | Fredskomiteer stanser plyndring i sørøst-Nepal

KINA

- 8 - 9 | Fra NGO til business

ELLERS

- 2 | Leder og Kjære leser
- 12 - 13 | Masalamagic Nepali Style
- 14 | Lederen har ordet og Panorama

DEL JULA DI

Ta en titt på julebutikken side 18 og 19!

Fra en Nepali-kirke.
Foto: Pål Brenne

Pitambar Neupane. Direktør i ECEC og kristen i Nepal. Foto: Solveig Abelone Midtgarden

Kristen i Nepal

Den 17. oktober ble en ny lov signert i Nepal. Den kriminaliserer konvertering til en annen religion enn hinduismen. For kristne i Nepal er situasjonen svært spent, men de har ikke oppdaget de store endringene enda, sier Pitambar Neupane som selv er kristen.

TEKST OG FOTO: LINE KONSTALI

Det kan være kontrastfylt å være kristne i Nepal. På den ene siden er Nepal en av de raskest voksende gruppene kristne i verden (Kilde: KPK, Avisen Dagen mai 2016). Samtidig fører ekstreme strømninger til at kristne blir direkte motarbeidet. Men for Pitambar har ikke forskjellene vært store.

– Det er på mange måter enkelt å leve som kristen fortsatt, sier han. –Jeg møter ikke så mye fordommer i hverdagen. Her i Nepal har flere ulike religiøse grupperinger levd tett på hverandre i århundrer. Det kommer vi til å fortsette å gjøre. Det er ikke noe stort ønske i befolkningen om å starte en religionskonflikt nå.

Men han innrømmer at det finnes ekstreme grupperinger som skremmer ham.

– Det er strømninger som kommer fra India, sier han alvorlig.

– Kristendom kan assosieres med vestlig påvirkning. Det er frykt for kolonialisme i samfunnet. Hinduekstremister har i noen tilfeller brukt våpen mot kristne.

Han understreker derimot at dette tilhører sjeldenheten.

– Selv har jeg aldri opplevd slike ubehageligheter. Det gjelder også de fleste i min omgangskrets.

Noen får problemer i familien

Pitambar jobber som direktør ved ECEC, læringscenteret som HimalPartner støtter via Mental Helse-prosjektet. Han kommer opprinnelig fra en hindufamilie. De vet at han er kristen og at ECEC støttes av en norsk, kristen organisasjon.

– Det er flere kristne som opplever negative sanksjoner fra familien dersom de konverterer fra hinduismen til kristendommen, men i min familie har dette vært helt OK.

Kristne i Nepal kan i mange tilfeller oppleve problematiske familieforhold. Spesielt vanskelig er det i forhold til begravelseremonier. Dersom ikke barna til den avdøde deltar ved en hinduistisk begravelse risikerer man å gi sine foreldre dårligere karma, noe som har konsekvenser for etterlivet. For flere kan dette forårsake store konflikter innad i familien. Noen opplever som verste konsekvens at familien tar avstand fra dem. Dette har heldigvis ikke Pitambar opplevd. Kona hans kommer fra en kristen familie, og derfor fungerer det også fint i hennes familie.

– Jeg og kona mi oppdrar barna i kristen tro. Det har ingen i min familie reagert ne-

gativt på. Vi er ganske heldige sånn sett. Vi respekterer hverandre og har det hyggelig når vi møtes.

Kan få problemer på jobbmarkedet

– Jeg kjenner til konkrete eksempler på kristne som har blitt diskriminert i jobbsammenheng. I Nepal må man opplyse om religion i jobbsøknaden. For mange kan dette være et hinder i å få seg jobb.

Et konkret eksempel jeg kommer på er at Kathmandu Universitet ikke ville samarbeide med et kristent universitet. Men jeg kjenner ikke detaljene i saken

Ser lyst på framtiden

Da den nye loven tredde i kraft vekket den bekymring hos religiøse ledere knyttet til andre religioner enn hinduismen. (Kilde: Nepalchurch.com 18/10)

Pitambar ønsker derimot ikke å ta noen sorger på forskudd.

– Siden jeg ikke har opplevd noe ubehagelig etter at den nye loven har tredd i kraft, ønsker jeg heller ikke å fokusere på den. Jeg håper og ber for at vi kan fortsette å leve fredelig sammen.

Lederen av Bethesda: Kristne i Nepal glemmer nåden i Det Nye Testamentet

Foto: Pål Brenne

Ramu Rayamajhi er øverste leder ved Bethesda, sjelesorgsenteret HimalPartner har startet i nærheten av Pokhara. Her kurses kristne ledere.

–Kristne i Nepal glemmer ofte å lese i Det Nye Testamentet, sier han.

–Selv om de forlater hinduismen, sitter kulturen og normene fra religionen i deres ryggmargsrefleks. Det Gamle Testamentet ligner i større grad på reglene de kjenner fra hinduismen. Derfor blir de veldig

fokusert på dette og utvikler en streng og konservativ tro.

Han forteller litt om hvordan de jobber med dette helt konkret ved sjelesorgsenteret.

–Flere kristne ledere trenger en reorientering. De må bli mer opptatt av nåden og tilgivelsen i Det Nye Testamentet. Frelsen og frigjøringen fra Jesus Kristus. Vår oppgave er å vektlegge dette.

Religionens plass i Nepal

Barnemunk utenfor buddhiststupaen Boudhanath. Innenfor buddhismen er det helt akseptert å vende tilbake til et verdslig liv etter endt "munketjeneste". Noen er derfor munk en liten periode av livet. Foto: Line Konstali

Brahminere utenfor tempelet Pashupatinath som ligger ved elven Bagmati. Her finner du også Kathmandus største hindutempel. I Vedaene, hinduenes hellige skrifter, omtales brahminene som øverste kaste; prestekasten. Foto: Line Konstali

Offisielt regnes 86 % av befolkningen som hinduer, men mange folkegrupper (f.eks. Tamang) har i det alt vesentlige bevart tradisjonelle innslag som fedrekult og sjamanisme. Buddhister utgjør ca. 8 %. Blant tibetanske folkegrupper i det nordlige Nepal (f.eks. sherpa) råder buddhismen i sin tibetanske form, og blant en mindre del av newarene i Katmandudalen har en indisk, tantrisk buddhisme overlevd i dag. Det er registrert 3,5 % muslimer (bosatt på grensen mot India) og ca. 1,4 % kristne. Tallene innebærer stor grad av usikkerhet, da det i enkelte tilfeller har forekommet en underrapportering av ikke-hinduer. I henhold til en rapport fra Gordon Conwell Theological Seminary er Nepal-kirken den raskest voksende kirken i verden. I Nepal arbeider misjonsorganisasjonene først og fremst diakonalt.

(Kilde: Store Norske Leksikon og Wikipedia)

Tibetansk munk og hans følgesvenn på pilgrimsreise. Utenfor den buddhistiske stoupaen Boundanat i Katmandu. Foto: Line Konstali

Jentene som bygger Nepal

Kusum Sinjali er 23 år og utdanner seg ved yrkesskolen Butwal Technical Institute. Hun er en av få jenter som tar et utradisjonelt valg og trer inn i en mannsdominert bransje. Arbeidskraften er svært etterspurt, så det vil være god bruk for henne i tiden som kommer.

TEKST: LINE KONSTALI

HimalPartner har inngått samarbeid med Knarvik videregående skole i Hordaland, som har kompetanse innen mekanikk- og byggfag. Målet er å oppgradere den mekaniske faglinjen og etablere en ny byggfaglinje. Lærere fra Knarvik VGS som har kompetanse innen begge fag vil aktivt delta i prosjektet.

Kusum er elev ved denne linjen. Ifølge rektor Chandra Chetri, en av de beste studentene ved skolen.

Beskjeden, men tøff!

Kusum er stille og beskjeden. Hun svarer kortfattet og Chetri må ofte oversette det hun sier. Men bak den stille og forsiktede fasaden skjuler det seg en tøff og hardtarbeidende jente. Det er nemlig ingen selvfølge at hun studerer ved BTI.

– Jenter blir oftere bortprioritert, sier Chetri.

– I noen tilfeller blir de direkte mot-

arbeidet av foreldrene sine dersom de ønsker å studere ved BTI. Mekanikk, elektronikk og byggearbeid er ikke «kvinnearbeid». Flere kvinner får dessverre ikke muligheten til å gå her.

Giftede kvinner

Kusum er gift. Det har foreløpig ikke vært et problem, men hun kan risikere å møte en del fordommer dersom hun velger å være yrkesaktiv mor. I Nepal er kjønnsrollemønsteret fortsatt relativt tradisjonelt. Det er heller ikke barnehageplasser å oppdrive for folk flest. Mødre må derfor være hjemmeverende når de får barn. Men Kusum har andre planer.

– Når vi får barn er det moren min som skal passe på barna mens jeg jobber.

Godt miljø på skolen

Hun er elev ved Mekanisk Avdeling. Der trives hun godt.

– Det er lett å få venner her. Vi er flere jenter som går her. Vi jobber sammen og snakker om faget. Det er et godt miljø på skolen!

Etter endt studium vil hun søke jobber som mekaniker. Arbeidsoppgavene vil da hovedsakelig bestå av vedlikehold av maskiner. Deretter har hun planer om å starte sin egen business. Hun har valgt mekanikk fordi det er lett å få jobb og at hun hele tiden får interessante arbeidsoppgaver.

– Jeg elsker denne jobben! Sier hun engasjert.

Chetri er åpenbart stolt av sin «premieelev» og han får ikke fullrost henne nok. Han snakker om en jente som alltid møter opp til rett tid, som svarer lærerne høflig, som jobber hardt og får gode resultater.

– Jenter som Kusum er det Nepal trenger, sier han stolt!

Lederseminar i Butwal

Den 13.-14. november ble det avholdt et lederskapsseminar i Butwal i regi av HimalPartner, SHSN Foundation, NLA University College og Butwal Technical Institute. Det var foredragsholdere fra Nepal og Norge.

Tilstede ved seminaret var generalsekretær Heidi Westborg Steel og prosjekt-koordinator for næring Peter Grubyi.

Kjøp Kalender 2018 og gi støtte til yrkesutdanning i Nepal

BUTWAL TECHNICAL INSTITUTE (BTI) er teknisk yrkesskole i Butwal sør i Nepal. BTI ble etablert i 1963 av HimalPartners utsending, ingeniør Odd Hoftun. Siden etableringen har yrkesskolen uteksaminert over 8000 fagarbeidere. BTI har et stort behov i modernisering.

Format A3: Pris kr. 400,-

Format A4: Pris kr. 300,-

Kalenderen kan bestilles på mailadresse: post@himalpartner.no

Du kan også fylle ut skjema:

Navn: (en linje) _____

Adresse: (2 linjer) _____

Fra NGO til business

I skjæringspunktet mellom ideelle organisasjoner, offentlig velferd og næringsliv finner vi de sosiale entreprenørene. De leverer resultater som bidrar til både sosial og økonomisk vekst. Tsultrim, fra vestre Kina, er en av dem.

TEKST: LINE KONSTALI

Ull fra yak er både mykt, behagelig, fleksibelt og varmt. Ulla kommer fra yak-okser som lever i høylandet i Himalaya-regionen. Der blir de gjetet av nomader. For mange er ikke inntektene stabile. En utfordring er det lave utdanningsnivå i befolkningen som bor i området. Det fører til at de ikke i like stor grad klarer å skape bærekraftige arbeidsplasser. Det ønsket Tsultrim å gjøre noe med.

Han er utdannet lege og en av få fra det tibetanske området i Kina som fikk muligheten til høyere utdanning. Han oppdaget at behovet for inntektsbringende arbeid var stort blant mange nomader. Dette startet et engasjement som har

vokst seg til å bli noe stort.

– Folk som har utdanning vil alltid ha mulighet til å skaffe seg jobb, sier han. Det er stort behov for at folk med utdanning har et åpent sinn overfor nomader i dette området. De trenger hjelp til å få en bærekraftig inntekt.

«HimalPartner åpnet øynene våre»

Vi befinner oss på et møte om sosialt entreprenørskap i regi av HimalPartner. Tsultrim er en av entreprenørene som har fått støtte til prosjektet han driver i det tibetanske området gjennom Digni. Tilhørerne lytter intenst når han snakker.

– Vi har ingen tradisjon for ideelle org-

anisasjoner i Kina, sier han.

– Det er vanskelig å finne rike donorer, og myndighetene gir ingen umiddelbar støtte til et veldedig prosjekt. Når det gjelder utenlandske bedrifter fortøner saken seg annerledes. Kinesiske myndigheter oppmuntrer unge voksne til å starte bedrifter, og de ønsker utenlandske investorer velkommen.

Siden prosjektperioden går ut i 2017, og Tsultrim ønsket en bærekraftig tilnærming for å skape arbeidsplasser for nomadene, ble bedriften Norsang, med merket CYAK, etablert. Møtet med HimalPartner har vært en viktig milepæl.

– HimalPartner åpnet øynene våre, sier han.

– Ved hjelp av HimalPartners støtte kunne vi jobbe bærekraftig og langsiktig for at flest mulige nomader/tibetanere skulle få stabile arbeidsplasser. Vi har kunnet ha et team som jobber med dette på fulltid.

Med og uten Norsang

Ved hjelp av bedriften Norsang hjelper han nomadene til å få en inntektskilde. Flere av nomadene som nå har blitt en del av KVTCs prosjekt har fått en mer stabil økonomi. De er i større grad i stand til å dekke utgiftene knyttet til skole, og kan sende barna sine dit slik at de får en utdanning.

– Analfabetismen i dette området er et stort problem. Det er også enkelte foreldre som må overtales til å forstå hvor viktig det er med skolegang i et moderne samfunn. Flere foreldre er redde for å miste inntekter siden barna også gjør en innsats for famili-

Definisjon sosial entreprenør

En person som bevisst tar tak i et krevende samfunnsproblem og etablerer en ny løsning.
(Ferd, et konsern som satser på sosiale entreprenører i Norge)

Verdiskapning – om næringsliv og entreprenørskap i utviklingsland

Verdiskapning defineres som bruk av kunnskap, kapital og arbeid for å skape økonomiske verdier. For å oppnå langsiktige samfunnsmessige verdier betinger det at verdiskapningen er helhetlig og inkluderer sosiale – og miljømessige mål.

I vårt nyeste ressurshefte tar vi for oss følgende temaer:

1. Sivilt samfunn som etablerere
2. Sivilt samfunn som eiere
3. Sivilt samfunn som stimulerer til entreprenørskap
4. Sivilt samfunn som brobyggere.

Vil du bestille ressursheftet? Ta kontakt med oss på post@himalpartner.no

ens samlede inntekt. Ved å gi bøndene stabile inntekter imøtekommer vi deres behov for å gi familien mat på bordet.

«Uansett hva du gjør, må du legge hjertet ditt i det»

Tsultrim har ikke valgt en karrierevei som er enkel. Han må jobbe hardt, både lokalt

og nasjonalt, for å produsere produkter som vil selge på det kommersielle markedet internasjonalt. Han trives godt når han utfordres.

– Livet er kort. Noen sjanser må man faktisk ta. Han har stor tro på prosjektet.

– Uansett hva du gjør må du legge din sjel i det, sier han.

Fredskomiteer stanser plyndring i sørøst-Nepal

HimalPartners partnerorganisasjon i Nepal, United Mission to Nepal (UMN), har i samarbeid med en lokal organisasjon, Chardra Mukhi Clud (CMC), satt lokalbefolkning i sørøst-Nepal i stand til å hindre indiske plyndrere i å terrorisere dem.

AV TOR KRISTIAN BIRKELAND (FRIVILLIG PROSJEKTRÅDGIVER FOR HIMALPARTNER)

Et viktig aspekt ved dette er læringen som ligger i å stanse vold med ikkevoldelige midler. Prosjektet Fred og Forsoning har avtale med HimalPartner for 2016-2020, og har vært pågående i ulike områder siden 2007.

Plyndring, drap og voldtekter

Sunsari-distriktet i Nepal ligger langs grensa til India. Området er preget av fattigdom, og samhandlingen innad i befolkningen er begrenset. Kvinner er ofte henvist til et liv hjemme, med begrensede muligheter til å komme seg ut og være sosiale. Grensa er åpen og området er tett befolket på begge sider. Åpen grense gjør positiv samhandling mellom nepalesere og indere mulig, men det innebærer også muligheter for kriminalitet.

Befolkningen på den nepalske siden av grensen har vært plaget av plyndring – i hovedsak kvegtyveri – utført av indere. Ofte har ofrene visst hvem tyvene på den andre siden av grensa har vært, og når de har oppsøkt tyvene har de måttet kjøpe tilbake dyrene og eiendelene sine. Mellom 2001 og 2016 ble det rapportert om 1804 tilfeller av plyndring, og mange voldtekter og ti drap har forekommet i forbindelse med plyndringen. Dette har naturlig nok skapt frykt og bitterhet i befolkningen. Tyvene har kunnet bruke India som en frison, ettersom det ikke finnes noen utleveringsavtale mellom India og Nepal. På den nepalske siden av grensa har tyvene nytt godt av at politivesenet ikke har fungert.

Tilværelsen har vært preget av mistenksomhet overfor hverandre; Hvis to personer har hatt en konflikt, kan den ene ha fått skylda for å tipse tyvene om en god okse som kan stjeles. I en slik kontekst er det svært krevende å være den som tar initiativ til å få bukt med plyndringen.

Hvor og hvordan skal man begynne? Hvem kan gjøre noe med problemet, og hvordan få dem til å faktisk gjøre noe med det? Hva slags personlig risiko tar man hvis man prøver å få slutt på plyndringen? Er det myndighetspersoner eller andre som tjener på plyndringen? Uvissheten rundt disse spørsmålene kan være nok til å la problemet være og håpe at en ikke selv blir rammet.

Som del av fred og forsoningsprosjektet ble en trauma healing-gruppe etablert etter den store flommen fra Sapta Koshi elva i 2008. 65 000 nepalere ble berørt, mange husstander og mat ble vasket bort og flere døde. I mange av områdene forble vannet høyt og førte til isolasjon. Avlinger ble også ødelagt. Gruppemedlemmer møtes fremdeles jevnlig på eget initiativ.

Kvinnen på bildet er administrator for den lokale fredskomiteen som sammen adresserer problematikken med konflikter med indiske statsborgere. Blant annet har de satt i gang felles nattpatruljer og avskaffet salg av alkohol på grensen. Dette bidrar til et felles møtepunkt på tvers av religion, kaste og kjønn.

Tiltak

United Mission to Nepal har, som en del av sitt fredsbyggingsprogram, samarbeidet med en lokal partnerorganisasjon for å tilrettelegge for lokale fredskomiteer i området. Medlemmene i fredskomiteene har blitt kurset i blant annet konfliktløsning og i talsmannsarbeid, og de har etter hvert blitt i stand til å legge en plan for å ta tak i problemet. På den nepalske siden har komiteene oppsøkt de lokale politistasjoner, grensepolitiet, lokalpolitikere og media. De har også reist til den indiske siden og oppsøkt politi- og grensemyndigheter og indiske sivilsamfunnsorganisasjoner. Gjennom aktivt påvirkningsarbeid i flere kanaler har de klart å få myndighetene til å begynne å ta ansvar for å løse problemet. Særlig var det nyttig å involvere media. Nyhetssaker om plyndringene stilte myndighetene i et dårlig lys, og de fikk det travelt med å vise handlekraft. I tillegg satte fredskomiteene i egen kapasitet i gang nattpatruljer for å være på vakt mot plyndring.

Positive resultater

Innsatsen fra fredskomiteene har medført formidable resultater. I 2016 ble det bare rapportert 46 tilfeller av plyndring. Så langt i 2017 (t.o.m. oktober) har det blitt rapportert om 22 tilfeller. Prosjektet har gjennom møtevirkosomhet og kursing, lagt til rette for, at lokalbefolkningen selv har kunnet ta tak i et alvorlig samfunnspro-

blem. I prosessen er den sosiale kapitalen styrket; gjensidig tillit i samfunnet har økt, relasjoner har blitt styrket, lokalbefolkningens tro på egne evner til å hankses med problemer har blitt styrket. Et annet viktig aspekt er at et voldelig problem har blitt møtt med ikkevoldelige løsninger. Et fredelig og økonomisk fruktbart samfunn er helt avhengig av at vold reduseres til et minimum. Som en tidligere medlem av den lokale fredskomiteen, som nå er blitt valgt inn som ordfører, sa: «Without peace, no

development!» Kunnskap om og erfaring fra ikke-voldelige tilnærminger til samfunnsproblemer vil være viktig for å unngå fremtidige voldsspiraler i Nepal. Det er å håpe at prosjektet i Sunsari kan spres til nærliggende områder som opplever plyndring på tvers av grensa.

Ordføreren, politiet, medlemmer fra en lokal fredskomite, lokale partnere og UMN møtes for å snakke om Fred og Forsoningsprosjektet. Å være medlem i den lokale fredskomiteen har god anerkjennelse, og en tidligere leder er valgt til ordfører. (Nummer 2 fra høyre). Bakerst fra høyre: Frivillig prosjektrådgiver for HimalPartner: Tor Kristian Birkeland

PHIRNI

Denne oppskriften ligner på en rett som kalles Khir. Forskjellen består i at du knuser risen før den kokes og det utgjør en smaksforskjell.

FOTO: JOSEFIN LINDER

Til denne desserten kan du bruke rimeligere type Basmati ris, siden den skal knuses. Så har jeg variert den med å ha i et par spiseskjeer med mango pure, som gir den et friskt løft.

Oppskrift:

- 80 g basmatiris
- 1,2 l helmelk
- 4 dl fløte
- 1 ts malte kardemomme kjerner
- 2 ss knuste pistasj nøtter
- ¼ ts safran
- 100-120 g sukker

Topping/ pynt:

Ringle godt med Nirus mangopuré
(kan sløyfes)

Fremgangsmåte:

- Skyll og bløtlegg risen (i dobbel mengde vann) i en halv time, knus alt grovt med en stavmikser.
- Kok opp melk og fløte, tilsett ris, malt kardemomme og nøtter. La alt koke godt i ca en time. Tilsett safran de 10 siste minuttene, bland i sukkeret. Serveres kjølig med en god dæsj mangopuré.
- Snadder!

Masalamagic Nepali Style

Masalamagic er for deg som liker eksotiske retter, spennende smaker og ønsker den autentiske indiske smaken.

I 2003 startet Niru Kumra bedriften Masalamagic med visjon om å gjøre indisk mat like kjent som pizza og pasta i Norge. Masala betyr krydderblending og magic betyr å trylle.

Niru arrangerer kurs, teambuildingaktiviteter og reiser til India. Hun har også gitt ut to kokebøker og har sin egen matserie i Norgesgruppen.

For HimalPartner lager hun retter basert på nepalske mattradisjoner, derav navnet «Nepali Style».

I nettbutikken **Del Jula Di** kan du kjøpe pakker med krydder + kort med oppskrift på følgende nepalske matretter:

Pakke 1 Phirni

Pakke 2 Dal Bath

Pakke 3 Mo mo

Send en mail til post@himalpartner.no dersom du ønsker å bestille dette via mail.

Lederen har ordet:

ELSKE LIKESÅ

går landet jeg i Kathmandu. På forskjellige måter er kanskje turens viktigste oppgave å bidra til broer og sammenhenger i et land som ser mer etter forskjellene enn det som binder oss sammen. Vi møter industrien i Butwal, mental helse grupperinger, misjonssykehusrepresentanter og ellers kristne og ikke kristne.

Og mens den tanken fyller hodet – så slår det meg; er det så annerledes i vårt eget land, tro? Vi har også våre tilbøyeligheter og behov for å skape tilhørighet og snakke ned grupper vi ikke forstår.

Både media, samfunn og vi i kristen-Norge prøver å sette hverandre i bås. En uttalelse eller en handling plasserer oss – slik at alt annet vi gjør blir forstått utifra den gruppen vi da oppfattes som en del av.

Men Jesus har gitt oss en rettesnor som er viktigere enn menneskers. Den er gitt til hver enkelt av oss og han sier sågar at hele loven og profetene er bygget på den. Det er den den den enkelte av oss skal dømmes etter – og vi bør ha det i mente når vi dømmer hverandre.

I Matt. 22 blir Jesus satt på prøve. «Mester, hvilket bud er det største i loven?» Han svarte: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand. Dette er det største og første budet. Men det andre er like stort: Du skal elske din neste som deg selv. På disse to budene hviler hele loven og profetene.»»

Det andre er like stort!? Dette oppfattet jeg ikke som ungdom. Men når jeg tenker meg om er det logisk at det er like viktig for Gud at vi elsker både oss selv og vår neste like høyt som vi elsker Ham – for både jeg og min neste er jo skapt i Hans bilde.

Og Jesus påminner meg ikke minst om hvem som er min neste; En av disse mine minste, ja! Men det stopper ikke der! Du skal elske din fiende! Jesus sier at «Om dere elsker den som elsker dere, er det noe å lønne seg for? Gjør ikke tollerne det samme.»

Tenk hvordan verden hadde sett ut. Tenk hvor mye bedre hver av våre liv ville vært hvis vi klarte å leve etter det. Det er en ulogisk og guddommelig logikk – der resultatet blir at ingen lenger er fiender. Det er dette som er det ultimate vi går inn i julen med der Gud sendte sin sønn til soning når vi glemmer oss bort.

PANORAMA

MISJONSLØP PÅ FRAMNES

Foto: Håkon Bakke Jensen, Tekst: Lars A. Oma

Her kjem bileta frå misjonsløpet i helga, der elevane, representantar for personalet – og andre Framnes-vener, "sprang inn" **824.845** kroner. Det er så imponerende at det verdte å publisera på nytt, saman med litt info om misjonsprosjektet:

Pengane, som er ein del av det russen kjem til å samla inn denne skulevinteren, går til å støtta prosjektet Mental helse i Nepal, eit arbeid som HimalPartner driv i det vakre men fattige landet ved Himalaya. Det skal mellom anna byggjast eit nytt senter i hovudstaden Kathmandu, der ein kan gje god behandling til psykisk sjuke, og trening i praktiske ferdigheiter for desse pasientane.

Ein skal også gje helsearbeidarane i allmennhelsetenesta opplæring i behandling av psykisk sjuke. Behandlingstilbodet for denne pasientgruppa er i dag i praksis lik null i Nepal. I eit land med nær 30 millionar menneske er det eksempelvis berre éin barnepsykiater, og landet har berre eitt psykiatrisk sjukehus – med berre 40 senger.

(Kjelde: Lege og psykiater Hans Kristian Maridal, som arbeider for Himalpartner)

HIMALAYATORGET

Himalayatorget er eit arrangement med salg av mat og heimelaga varer til inntekt for HimalPartner sitt arbeid blant fattige i Himal-ayaregionen.

Tusen takk til alle som tok turen innom Himalayatorget 28/10!

Til saman kom det inn kr **49513,-** Me gler oss til å senda pengane til Himalpartner, og veit at dei vil bli brukt til beste for menneske i Nepal.

Musikk bygger bro og gir god mental helse!

Mathias Hagen spiller saksofon for barna ved ABBS, et hjem for barn med funksjonsnedsettelse i Kathmandu. Harald Mulen, elev ved Framnes VGS beskrev møtet med følgende ord:

GLEDE, KJÆRLEIK OG VARME KLEMMAR!

Kven hadde trudd at eg (Harald) skulle skrive den første seriøse overskrifta. Etter dagens frukost starta dagen som tittelen tilseier med; glede, kjærleik og varme klemmar, da vi besøkte ABBS. ABBS er eit dagsenter for funksjonshemmede barn her i Katmandu, som vert støtta av Himalpartner (men er ikkje ein den av vårt prosjekt). Her fekk vi vere med på ei lita morgonsamling med sang, dans, og musikk. Det er ikkje ofte ein får sjå så mykje glede og kjærleik på ein plass!

Fra bloggen **Luringar på tur**, Framneselevane Martha Hamre Andersland og Harald Mulens personlige skildringer av Nepal-reisen de hadde høsten 2017.

Her finner du den: <http://luringarpaatur.blogspot.no>

STERKERE SAMMEN

Foto: Line Konstali

Opplev Nepal i påsken!

Turleder:
Bjørn Ødegaard

Pris: kr. 20.900,- med full pensjon

Høydepunkter:

- Kort fottur i Annapurna massivet
- Gamlebyen i Kathmandu
- På ellefantrygg gjennom jungelen i Chitwan
- Påskemarsj med 25.000 kristne i Kathmandu

Henvendelse og påmelding til:

Jostein Holm
telefon 930 47 697
e-post: jost-ho@online.no

Gi noen du er glad i en gave!

Støtt fattigdomsbekjempelse i Himalayaregionen!

Gjør begge deler hos oss!
www.deljuladi.no

ALL VERDAS gåver og bruksting

Full av unike gåver og bruksting

4244 Neslaten. Følg skilta! Open 7 d/v. Mobil: 40092745

Nettbutikk: www.allverdass.no

Takk til alle som vil kommentera, lika og dela her:

facebook.com/allverdass

Instagram: @allverdass

knif Trygghet
SIKRER VERDIER.
SKAPER VERDIER.

Kjøp brukt!

Normisjon har gjenbruksbutikker både på internett og flere steder i landet.

Finns oss på gallerinormisjon.no eller ta turen innom en av våre butikker: Oslo sentrum, Sørumsand, Gjøvik, Sandnes, Aksdal, Askøy, Iveland, Drammen og Ål.

Her kan du finne klær, møbler, kjøkkenting, kunst, bøker og barne- og sportsutstyr og mye, mye mer til en rimelig penge!

Ditt kjøp kan gjøre en forskjell for Normisjon!

www.gallerinormisjon.no

Bruktbua Gi & Få i kjellaren i Suldal bedehus

Opningstider:
onsdagar frå kl. 11.00 til 15.00
og kl. 17.00 til 19.00
fredagar frå kl. 15.00 til 20.00

*Kom innom til ein handel eller ein drøs!
Vi har kaffi og nysteikte vaflar.*

Alle inntekter går til HimalPartner sitt prosjekt i Nepal:
Håpets hus – dagsenter for funksjonshemma barn.

Vi tek imot bruks- og kunstgjenstandar, møbler, leikar og mykje anna.

Kontakt: Kari Ronold,
Salomonskleivo 6,
4237 Suldalsosen
Tlf: + 412 44 043
E-post: karikari@normisjon.no

GI OSS NAVN

Kjenner du noen som vil ha glede av å få tilsendt Tibetaneren seks ganger i året, - gratis?

Gi oss NAVN, ADRESSE, TELEFON NUMMER OG E-POSTADRESSE.

Gi oss beskjed om du har spurt vedkommende eller om vi skal gjøre det.

**Del
Jula Di!**

Velkommen til Julebutikken!

I år kan du handle julegaver og samtidig gi penger til fattigdomsbekjempelse i Himalayaregionen. Vi gir deg også muligheten til å bestille julegaver på dette skjemaet.

Vil du bestille på nett, kan du finne nettbutikken på www.deljuladi.no

Du kan også sende en mail til post@himalpartner.no

Himalayasalt:
49 kr

Black Chai Te:
49 kr

Kaffe, hele bønner:
130 kr

Kaffe, filtermalt:
90 kr

Sjokolade:
59 kr

**Nepali-
papir:**
80 kr

**Luer fra
CYAK:**
300 kr

**Te fra
Nepal:**
130 kr

**Sokker
fra CYAK:**
250 kr

- ✂
- Himalayasalt: 49 kr
 - Black Chai Te: 49 kr
 - Kaffe, hele bønner: 130 kr
 - Kaffe, filtermalt: 90 kr
 - Sjokolade: 59 kr
(kryss av for type og antall)
 - Havsalt og karamell
 - Mørk sjokolade med mints smak
 - Mørk sjokolade 55%
 - Mørk sjokolade med appelsin smak
 - Melkesjokolade med barnemotiv
 - Nepalipapir: 80 kr
(kryss av for farge og antall)
 - Hvit
 - Rød
 - Grønn
 - Blå
 - Te fra Nepal: 130 kr
 - Luer fra CYAK: 300 kr
 - Sokker fra CYAK: 250 kr

✂

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____

Poststed: _____

Telefonnummer: _____

NORGE P.P. PORTO BETALT

ETTERSENDES IKKE VED VARIG ADRESSEENDRING, MEN SENDES TILBAKE TIL SENDEREN MED OPPLYSNING OM DEN NYE ADRESSEN

**En riktig god jul ønskes fra alle oss
i HimalPartner. Takk for støtten i 2017!**

